

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

illud motivum, quod remaneret, sed aliter insuper

RESPONDETUR II. Disparitatem esse. Quia si causæ ejusdem generis totales concurrunt ad eundem effectum, alterutra esset frustra, non erunt autem frustra, si sint causæ totales in diverso genere, quia verò motivum totale opinativum & totale, quod est scientificum, non sunt ejusdem generis imò & duo scientifica, qui à aliam & aliā importabunt rationē formale, sit ut neutrum ex illis sit otiosum & utrumque præster suum effectum. Neque valet si dicas sequi ex hac responsione duas formas substantiales, totales posse esse intra eandem materiam, quia sunt diversi generis, & quem effectum præstaret una, non præstaret alia non inquam hoc dicas, quia illæ formæ aliunde, secum habent repugnantiam nempe ratione dispositionum contrariarum, temperamentorumque diversimodorum, quæ quia naturaliter secum stare non possunt, nec formæ etiam illæ secum stare poterunt, quamvis singulæ, alium effectum formalem præstare sint notæ.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur objectiones.

Obijciuntur secundo variz Paritates.

PRIMA PARITAS est, duæ differentiæ specificæ non possunt conjungi intra eandem entitatem, ut sit idem homo & bos, Ergo etiam neque possunt conjungi duæ differentiæ specificæ actuum, qualis est differentia specifica, intra scientiam & fidem, scientiam & opinionem &c.

RESPONDET I. Oviedo. Non posse ex duabus speciebus oppositis resultare unam tertiam, neque id contingere, quando idem actus sit ex plurib⁹ motiivis: quia ille actus nō resultat, neque habet illam speciem quam habet actus qui est purus actus fidei, neque illam speciem habet, quam habet purus scientiæ, sed habet tantum prædicata fidei & scientiæ. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT II. Quia ille actus elicitus v. gr. ex motivo scientifico & opinionis, & haberet prædicata non nisi universalia scientiæ & opinionis ut ille supponit, & simul etiam haberet prædicata ultimo differentialia scientiæ & opinionis, quia prædicatum hoc, est ipsummet v. gr. motivum scientificum & opinativum, movens in actu, & si movet Actum, hoc ipso tribuit suam speciem.

NON SATISFACIT III. Quia quod dicit diversam illic fore speciem, hoc ipsum videtur impossibile, sicut impossibile est, ut ex homine & Leone, diversa fiat species.

RESPONDETUR II. Retorquendo argumentum. Species impressa representativa hominis, est diversa à specie representativa bovis, & tamen hæ in universalioribus Angelorum speciebus concreverunt, alia item est specie cognitio & hominis, & alia cognitio bovis & in tamen in una simplici qualitate secundæ operationis unico actu dicere possum, homo non est Leo, Ergo etiam quid in simile præsentī contingere potest.

RESPONDETUR III. Duplicem esse specificationem intrinsecam & extrinsecā specificationem intrinsecā habetur ab ipsamet entitate, specificatio autem extrinsecā habetur ratione obiectorum, terminorū &c. implicat autem unam eandemque rem, habere duplicem specificationem intrinsecam, nam deberet esse identificatio duarum specierum, quæ identificatio, est formalissime ens rationis. Possibile autem est unam eandemque entitatem, habere diversas specificationes ab objectis, quia nulla ex hoc sequitur Implicantia. Neque enim duo objecta: illa, deberent inter se identificari neque ulla alia sequeretur identificatio, aliam enim, unumquodque ex illis objectis, haberet vim movendi, neque una vis, identificaretur alteri. Quia verò specificatio ratione motivorum diversorum, esset specificatio ratione diversorum obiectorum, adeoque extrinsecā, benè in unam entitatem colligi poterit. Et ita bos & Leo possunt circa idem objectum versari, habereque idem specificativum extrinsecum, licet quoad suam entitatem seu specificationem intrinsecam, non possint adunari.

SECUNDA PARITAS. Ex apprehensione & Judicio, affirmatione item & negatione, non poterit conslari tertia species actus, Ergo neque potest esse tertia species actuum, quorum aliquis sit scientia & opinio vel scientia & fides.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia non apparet, quid tertium conslari possit, ex apprehensione & Judicio, nec apparet quid induceret illud tertium; affirmatio item & negatio, identificari non possunt, quia identificarentur duo contradictoria, quæ identificatio non sequitur ut dictū, si idem actus procedat ex motivo scientiæ v. gr. & opinionis inductivumque talis actus ostenditur, diversitas motivorum simul representatorum. Addo quod identificatio affirmationis & negationis traheret secum, illorum duorum identificationem quoad intrinsecā, nec enim desumeretur specificatio ratione obiectorum. Si autem idem actus sit opinionis & scientiæ erit non nisi duplex specificativum extrinsecum.

extrinsecum ejus actus. Caterum si dicta paritas hoc velit quasi non possit esse unus idemque actus continens apprehensionem & Judicium, affirmationem & negationem, tunc paritas negandum Antecedens.

TERTIA PARITAS est ex elephante & gallina non potest generari quidquam tertium, Ergo nec ex scientia & opinione, quia sicut ex elephante & gallina non generatur quidquam propter summam utriusque improprietatem, ita propter improprietatem non concurrent ad eundem actum, Scientia v.g. & Opinio.

RESPONDETUR ut improprio faciat, ne duo principia concurrant ad eundem effectum, debent esse cetera paria. Certè enim nulla est proportio inter bacephalum & asinum, inter Caelos & Angelum, & tamen inter hæc, datur concursus, ad eundem effectum. Imò hæc improprio reperibilis est in omnibus causis æquivocis. Tunc ergo improprio impedit actionem, quando conjungitur negationi virtutis causandi, cujus negationem experientia probat vel ratio. Et ita quod non possit quidquam generari ex elephante & gallina experientia & ratio ex inæqualitate membrorum petita probat. Jam autem, quamvis opinativum motivum & scientificum, sint sibi improprietate, nec ratio, nec experientia ostendit quod non habeant vim concurrenti ad eundem actum.

INSTABIS quando generatur mulus, concurrunt duo principia specie distincta, proditque effectus, utrique causæ dissimilis, qui nec est asinus, nec equus; Ergo etiam quando duo motiva, scientia v.g. & opinionis, ad eundem actum concurrunt, prodibit actus, utrique principio dissimilis; consequenter non erit actus, qui sit scientia & opinio.

RESPONDETUR. Negando consequentiam, quia ex pugna seminum & qualitatum, mutuaque actione & repassione, debet prodire mistum, utrique suo modo dissimilis. Jam autem motivum scientificum & opinativum, non habent similes pugnas qualitatum, adeoque poterit prodire actus, qui sit scientia & opinio.

OBJICITUR III. Ille actus foret evidens & inevidens, clarus & obscurus.

RESPONDETUR. Ratione diversi motivi fore evidentem & inevidentem, certum & incertum; sed non ratione ejusdem. Erit quæstio de voce; An debeat ille actus vocari inevidens & incertus, & secundum communio rem modum loquendi, non debet vocari incertus & inevidens, quia ista prædicata sunt negativa, adeoque malignantis naturæ, & omnis prædicati sibi oppositi, consumptiva, consequenter sublativa omnis evidentie, & omnis certitudinis, quæ tamen diverso respectu conveniunt illi actui.

INSTABIS. Ille actus nullum haberet sui principium elicitive, si enim ille actus est opinionis quomodo ad illum causandum concurreret scientia quæ formidinem rejicit.

RESPONDETUR. Habitum principium intellectum informatum illis duobus motivis.

OBJICITUR IV. assumitur pro Principio in Dialectica. Conclusio sequitur debiliorem partem, adeoque si concurrant Præmissa probabilis & scientifica, Conclusio sequetur non nisi probabilis. Ergo etiam in concursu ad eundem actum, tam motivi scientifici quam opinativi, sequetur actus, qui sit non nisi opinio.

RESPONDET recentior Suarez, id verum esse, quando scilicet partialiter non nisi concurrunt motiva, secus cum concurrunt totaliter. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT quia quærere restat, cur id contingat si partialiter concurrant causæ, & non contingat, si concurrant totaliter?

RESPONDETUR. Ex dictis Disparitatem esse, quia Præmissa concurrunt sicut principia, tertio modo concurrentia ut probat Logica. Jam autem duo illa motiva, non repugnat concurrere ita, sicut principia primi generis, vel quarti.

OBJICITUR V. Si idem actus potest esse fidei & scientiæ, poterit etiam idem esse naturalis & supernaturalis.

RESPONDETUR. De hoc inferius inquirendum esse.

Continuatur solutio.

Mastrius Disp. 6. Animast. oppositum sentit & num. 263. ita

OBJICIT 6. Non potest dari una species impressa plurium quidditatum disparatarum. Ergo nec poterit dari una species expressa, unusquisque enim actus determinatus & limitatus est, ad quoddam suum adequatum objectum, à quo sumit unitatem & specificationem. Unitas enim posterioris, pendet ab unitate prioris. Ergo cum actus sit posterioris natura objecto, ab unitate objecti pendeat.

RESPONDETUR. Negando antecedens unde etiam in Angelis quò perfectioribus, concessæ sunt eo universaliore species, imò posset concedi, quòd unà Angelus posset noscere tot objecta, quot sunt representabilia ab una specie universalis, sed quamvis non posset noscere simul omnia objecta, quot possunt representari, ab una specie universalis, non sequitur illius speciei impossibilitas. Quamvis enim species ordinetur ad actum cognoscendi sibi adequatum, non sequitur, quòd inadæquatum sibi actum elicere non possit, sicut potentia A portativa ponderis B C D. tanquam sibi adequati, non sequitur, quòd non possit portare pondus tantum B sibi inadæquatum. Et sicut pendet à circumstantiis ut tantum B portetur, quia tantum B occurrit portandum, ita fieri potest, ut non omnia objecta noscantur, quæ nosci possunt, habita specie universalis: quia scilicet occurrit hoc potius objectum,

†(R) 3

vel

vel quia potentia, alio actu est occupata, &c. Deinde etiam concesso, quod non possit dari species una impressa plurium representativa, non sequitur quod unum actum indivisibilem, plures species producere non possint. Quia hic actus Animal est Ensmobile, per Maistrum habet plures species impressas, ad se concurrentes, si enim una species impressa ad illum actum concurrat, hoc ipso sequitur dari unam speciem plurium representativam hoc est Animalis & Entis mobilis. Quod autem ille actus, cum sit secunda operatio, sit operatio indivisibilis, immediate ante dictum. Concedo quidem unumquemque actum esse determinatum & limitatum ad quoddam suum adaequatum objectum, sed nego illud adaequatum objectum, esse exclusivum, ne plura in se complectatur: Negoque actum ab objecto, plura in se complectente, unitatem sumere non posse proportionatam, ut scilicet sicut objectum plura in se complectitur, ita & unus actus, plura representet. Quando autem dicitur quod ab unitate objecti, tanquam prioris, pendeat actus unitas, tanquam alicujus posterioris, id eo sensu verum est; quod ab unitate objecti, prout existentis in actu suae scibilitatis, pendeat unitas actus, non autem ab unitate objecti materialiter sumpti. Unde si ab unitate objecti materialiter sumpti, penderet unitas actus, non daretur ullus terminus complexus, qui hoc ipso quia complexus est, plura involvit. Sicut ergo in termino complexo, plura materialiter objecta, ratione objicibilitatis simultaneae, (quae non repugnat) evadunt unum quid, in ratione objicibilis; ita & in praesenti, plura objecta, poterunt habere unam rationem objicibilis. Si autem plura objecta habere possunt rationem unam objicibilis, etiam unum actum terminare poterunt.

INSTAT I. Multiplicato priori Essentialiter, opus est ipsum posterius multiplicari, sicut multiplicata unitate, multiplicantur numeri, multiplicata differentia specifica, multiplicantur species, multiplicata causa multiplicantur effectus. Ergo si objecta priora sunt plura, actus illa exprimens nequit esse unus.

RESPONDETUR ex dictis, quod si objecta sint plura formaliter, hoc est non una objiciuntur, & actus nequeat esse unus; si autem plura sint materialiter, una autem objiciantur, possint uno actu exprimi. Multiplicata unitate multiplicantur numeri, quia definitivè numerus, est ipsa unitas multiplicata, definitio autem actus, non est objectum, consequenter nec objecti multiplicatio, invehit multiplicatam actus; Idem dic de multiplicatione differentiae specificae. Quod autem dicit multiplicata causa, multiplicari effectus: id limitatione indiget; cum omnes effectus sub sint DEO, & causis universalibus, & tamen multiplicantur causae particulares. Sed concesso etiam assumpto, disparitas erit: quia multiplicata causa, nisi ponantur multipli-

cati effectus, non habet unde multiplicetur & causa jam autem multiplicatis objectis, & non multiplicato actu, habebit in quo salvet suam multiplicatam objectum, nempe in ipsa vi, ut possit multiplici actu attingi, licet non attingatur multiplicibus actibus, & sicut unum idemque invariatur objectum, potest plures actus terminare, nec id destruit unitatem objecti; ita quamvis objecta plura attingantur uno actu, non destruetur id multiplicatam objectorum.

INSTAT II. Actus ita specificantur ab objectis extrinsece & causaliter, quod licet ex entitate objecti, non valeat semper inferri unitas actus, unde diversae potentiae, possunt versari circa idem objectum, nihilominus ex distinctione objectorum, si praesertim sint formalia & prima, valet semper inferre, distinctionem actuum.

RESPONDETUR. Concedo ex distinctione objectorum formalium, si in ratione suae objicibilitatis, multiplicatam hanc exerceant, adferri multiplicatam actuum, sed nego quod distincta objecta, non possint carere exercitio hujus multiplicitaris, in ratione objicibilis.

INSTAT III. Actus, est naturalis similitudo objecti, non videmus autem, quomodo inter se objecta valde diversa, possint per eandem imaginem representari.

RESPONDETUR. Materialitas colorum, & termini diversi, faciunt, ne valde diversa, eadem imagine represententur, simile autem nihil obest, ne imago intentionalis, plura representet. Ostende enim quid illud?

INSTAT IV. Admisso quod possint plura objecta disparata simul uniri ad eundem actum causandum, tolletur omnino specificatio actuum per objecta.

RESPONDETUR. Specificabuntur & multiplicabuntur actus per objecta, prout exercent rationem objicibilem, ita, ut si unum tantum objiciatur, unus sit futurus actus, si plura, una tamen se objiciant, possit fieri actus unus, secus si non simul objiciantur.

INSTAT V. Etiam in scientiis assignatur unum obiectum totale praeter partialia, si autem plura objecta possint uno actu attingi, ad quid esset necesse desudare in objecto inveniundo.

RESPONDETUR. Quod sit difficultas in inveniendis objectis attributionis, ea non exinde oritur, quod plura, non possint uno actu attingi, sed ex eo, quod sit necesse invenire aliquam rationem communem, quae quidem de aliquibus praedicatur ut genus, tanquam de speciebus objecti, ita ut omnes species, ad illud revocentur, non in ratione noscibilis utcumque, sed scibilibus scibilitate tali; Rursus ut ad illud revocentur reliqua, vel tanquam passionem, vel tanquam principia, vel tanquam opposita, quae tota difficultas manet, licet plura uno actu attingi possint.

OBJICIT 7. Immerito à nobis recurri ad aliquas instantias: Prima Instantia de sensu communi, qui unus, attingit objecta particularium

sensuum, non enim dicitur sensus communis, quod per communiore cognoscat species, sed quia virtutem habet illimitatam sentiendi omnia, quæ sensus exteriores percipiunt.

RESPONDETUR. Quidquid sit an sensus communis, per communiore quia magis sibi proportionatas species intelligat sufficit ad intentum sententiæ hæc illatio: Potest virtus particularium sensuum, in uno sensu communi colligi, ergo & virtus specierum in una specie communi.

SECUNDA INSTANTIA à nobis usurpatur de actu voluntatis, qui unus, vult propter plura motiva, in quo est magna disparitas. Nam voluntas est causa totalis sui actus, nec obiectum concurrir nisi terminativè. Deinde quia actus voluntatis, non est similitudo sui obiecti, gignitur autem partialiter à suo obiecto actus intellectus, voluntas se habet tantum amplectendo vel respiciendo, non repugnat autem plura uno actu respici, sed non simul exprimi. Denique quia non de hoc queritur, an obiecta illa possint intellectus attingere ut partialia.

RESPONDETUR. Imprimis dubium est, an non obiectum etiam ad actus intellectus, tantum concurrat terminativè ad maximum etiam completivè, sed posito etiam, quod obiectum non tantum terminativè sed mediante specie effectivè concurrat ad actum, restat paritas, cur eodem modo se habere non possint obiecta ac motiva, adeoque cur plura ad eundem actum concurrere non possint? cur gignentia plura obiecta, non possint se habere sicut plura motiva? cum uno actu, plura complecti possit voluntas, cur non & intellectus plura repræsentativè? Denique concedo, non de hoc queri, an plura obiecta partialia, possint intellectus attingere, sed redit paritas: potest moveri voluntas pluribus totalibus motivis, ad eundem actum, ergo & intellectus, plura totaliter obiecta, repræsentare.

Punctum Difficultatis 3.

De reliquis hanc Materiam concernentibus.

ASSERO I. Casu quo concurrat motivum scientificum & motivum fidei, ad producendum, actum supernaturalem, habetur fundamentum dicendi, quod motivum scientificum, elevari possit à motivis fidei.

RATIO, de facto enim fides elevat species naturales, elevat intellectum. Ergo etiam elevare poterit etiam motivum scientificum, nec apparet, casu quo ille actus esset etiam fidei supernaturalis, quomodo possit ad illum scientia viribus propriis procedere.

ASSERO II. Non esse fundamentum, quod naturaliter scientia, sit elevativa opinionis ad actum scientificum una secum eliciendum.

QUIA imprimis sicut sunt Instantiæ, quæ probant ignobiliorem causam corroborari à nobiliori, ita etiam sunt Instantiæ, quæ ostendunt, interdum causam nobiliorem, restringi ab

ignobiliori, cur ergo hanc conditionem non sequitur motivum scientificum & opinativum; tum quia quod adfert recentior Suarez, semper scilicet quando duæ causæ totales concurrunt, elevari ignobiliorem causam à nobiliori, id universaliter falsum est; quia totalis est causa in suo genere anima, in constitutione compositi, sensationis productione, & tamen non elevat materiam ut constituat compositum spirituale, nec organum, ut producat notitiam spiritalem.

ASSERO III. Quamvis non tribuatur ulla vis motivo scientifico per quam elevet motivum opinativum, adhuc tamen poterit elici idem actus ex duplici motivo.

RATIO, quia sufficit intellectum habere vim eliciendi illum actum, præcipue cum non motiva illum actum eliciant, sed intellectus ex motivis.

ASSERO IV. Duplicitè prædicata posse spectari in actu uno elicto propter duo motiva. Primo prædicata quædam absoluta, qualia sunt esse

supernaturale vel naturale, neque enim supernaturalitas defumitur à solo extrinseco, hoc est principio indebito omni naturæ concurrente ad aliquem actum, sed etiam ab ipsa entitate effectus, qui etiam ipse in sua entitate spectatus, excedit vires naturæ, aliàs non actus ipse deberet dici supernaturalis, sed principium illius; verumque esset, quod mereremur beatitudinem per actus in entitate naturales quod Pelagianismus sapit. Tale idem prædicatum absolutum, est ratio spiritualis similia, & ad talia absoluta prædicata tribuenda actui illi elicto ex duobus motivis, si intellectus vim non habeat, elevari debet, quomodo enim sine elevatione, illa principietur, consequenter nec poterit idem actus entitativè esse naturalis & supernaturalis, spiritualis & materialis, hæc enim non unam sed duplicem entitatem important. Secundo alia sunt prædicata connotativa & respectiva tale est prædicatum veritas, quæ non est perfectio aliqua intrinseca & entitativa, qua careat actus falsus, prædicatum item evidentia, non est aliquid absolutum, sed respicit obiectum, & ad hæc prædicata connotativa tribuenda, non est necessaria elevatio, possuntque etiam aliàs contraria, ad eundem entitativè actum movere. Quod non sit necessaria elevatio. Ratio est, quia quod eadem propositio sit principium reliquarum conclusionum, & simul huius discursus, conclusio diversoque respectu etiam propositio, non est necesse, vel à principio propositionem, vel à propositione conclusionem, vel à converso elevari. Ergo neque est necesse, motivum opinativum, à motivo scientifico elevari, præcipue quia elevatio ad hos actus est necessaria, quando effectus est supra vires alius, sed in eo casu effectus quem præstat v.g. motivum opinativum, est intra vires illius, quia tribuit effectum cum formidine assentiendi, quam formidinem tribuere potest, intra vires opinionis.